

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія загальноосвітніх та гуманітарно-соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЯ»

освітньо-професійна програма *Фінанси, банківська справа та страхування*
спеціальність *D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*
галузь знань *D Бізнес, адміністрування та право*
освітньо-професійний ступінь *фаховий молодший бакалавр*
циклова комісія загальноосвітніх та гуманітарно-соціальних дисциплін

Розробник:

Людмила КРЯТ, викладач дисципліни «Екологія», кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», старший викладач

Керівник освітньо-професійної програми **Фінанси, банківська справа та страхування:**

Тетяна КОЧЕРГА, викладач фахових дисциплін циклової комісії обліково-фінансових дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Лубни 2025 р.

2. Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Екологія
Назва структурного підрозділу	Циклова комісія загальноосвітніх та гуманітарно-соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Крят Людмила, старший викладач Контакти: кабінет загальноосвітніх та гуманітарно-соціальних дисциплін, email: kriyt@ukr.net тел.: +380667566564
Ступінь фахової передвищої освіти	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Передумови для навчання	Здобувачі освіти мають досягнути обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача повної загальної середньої освіти з курсу «Природничі науки (біологія і екологія)»

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення закономірностей взаємодії суспільства з навколишнім природним середовищем для забезпечення конструктивного природокористування, надання комплексу еколого-економічних знань, формування умінь і навичок з екологічної орієнтації, ефективного впровадження природоохоронних заходів.

Основні завдання дисципліни:

- дати здобувачам освіти необхідні знання про навколишнє природне середовище як цілісну систему взаємозв'язку явищ;
- допомогти усвідомити, що будь-яке втручання в природу може призвести як до позитивних, так і до негативних наслідків для здоров'я людей;
- акцентувати увагу на тому, що виникнення проблеми охорони навколишнього природного середовища - це результат нераціонального господарювання людини;
- ознайомлювати здобувачів освіти з існуючою ситуацією в Україні, а також з практичними заходами щодо усунення негативного впливу людської діяльності на природу та запобігання йому;

- розкрити взаємозв'язок екології з економікою та показати економічні важелі вирішення екологічних проблем;
- розглянути умови організації природоохоронної діяльності на конкретних підприємствах промисловості і сільського господарства;
- забезпечити зв'язок курсу зі спеціальними дисциплінами циклу професійно-практичної підготовки;
- висвітлити універсальні принципи сучасного природокористування в сільськогосподарському виробництві.

4. Результати навчання (компетентності випускника)

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види й форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Результати навчання (РН):

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Тема		Обсяг годин			Разом
№	Назва	Лекції	Практичні/ семінарські	Самостійне вивчення	
Теоретичні та практичні аспекти екології					
1	Вступ. Екологія - теоретична основа раціонального природокористування	4	-	8	12
2	Біосфера і перетворювальна діяльність людини	2	-	4	6
3	Організація і функціонування екологічних систем	2	-	4	6
4	Сучасні екологічні проблеми охорони природи в сільськогосподарському виробництві	2	-/2	8	12
5	Охорона атмосферного повітря. Охорона і раціональне використання водних ресурсів	2	2/-	6	10
6	Охорона літосфери. Охорона рослинного і тваринного світу.	2	-/2	8	12
Організаційно-економічні аспекти раціонального природокористування					
7	Організація сільськогосподарського виробництва на радіоактивно забруднених територіях	2	-	4	6
8	Довкілля і здоров'я населення	2	-	6	8
9	Основи економіки природокористування	2	2/-	4	8
10	Організаційна та стратегічна система раціонального природокористування	4	-/2	4	10
Всього		24	4/6	56	90

6. Трудомісткість:

Загальна кількість годин: *90 год (3 кредити ЄКТС)*

Кількість модулів: *2*

Форма семестрового контролю: *залік*

7. Оцінювання результатів навчання

Оцінка за 4 – бальною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
5 (відмінно)	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності з дисципліни «Екологія», вміє самостійно здобувати знання без допомоги викладача, знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили з дисципліни.
4 (добре)	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу з дисципліни «Екологія», застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок.
3 (задовільно)	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу з дисципліни «Екологія», виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
2 (незадовільно)	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни «Екологія».

8. Політика курсу навчальної дисципліни

8.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політику щодо академічної доброчесності регламентує Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Лубенський фінансово-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету».

Дотримання принципу академічної доброчесності здобувачами фахової передвищої освіти при опануванні навчальної дисципліни передбачає: самостійне виконання завдань поточного, модульного та підсумкового контролю; добросовісна та коректна робота із джерелами інформації, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права.

8.2. Комунікаційна політика

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати електронну пошту та на випадок проведення занять у дистанційному режимі обліковий запис в спеціалізованому хмарному середовищі. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації: електронну пошту, месенджери, чати, відеоконференції тощо.

8.3. Політика щодо відвідування занять

Здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані відвідувати всі види навчальних занять, що передбачені навчальним планом, відповідно до розкладу занять.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач фахової передвищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту групи. При не явці на заняття через поважні причини, не пізніше трьох днів після виходу на заняття подати підтверджуючі документи куратору групи.

Кожне пропущене без поважної причини заняття відпрацьовується здобувачем фахової передвищої освіти на оцінку у формі усної співбесіди, письмової роботи тощо. Пропущена тема вивчається студентом самостійно.

8.4. Політика щодо перескладання

Перездача модульних оцінок на підвищення не дозволяється (за винятком незадовільних оцінок).

Здобувач фахової передвищої освіти, який одержав незадовільну семестрову оцінку, може ліквідувати академічну заборгованість за погодженням із завідувачем відділення до початку наступного за сесією семестру згідно з розкладом ліквідації заборгованості в терміни, визначені заступником директора з навчальної роботи.

При ліквідації академічної заборгованості допускається перескладання заліку не більше двох разів: перший раз викладачу, другий – комісії, до складу якої входить заступник директора з навчальної роботи, голова циклової комісії (за якою закріплена дана дисципліна) та викладач.

9. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Основи екології: навчальний посібник / С. Малимон, В. Люльчик, О. Орихівська. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2023. 232 с.
2. Юрченко, Л. І. Екологія: навч. посіб. / Л. І. Юрченко; М-во освіти і науки України. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 303 с.

Додаткові:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. Відомості Верховної Ради України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
2. Про рослинний світ: Закон України. Відомості Верховної Ради України, 1999, № 22-23, ст. 198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>.
3. Про тваринний світ: Закон України. Відомості Верховної Ради України, 2002, № 14, ст. 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>.
4. Земельний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2002, № 3-4, ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
5. Водний кодекс України. Відомості ВР України, 1995, № 24, ст. 189. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Лісовий кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 1994, № 17, ст. 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
7. Кодекс України Про надра. Відомості ВР України, 1994, № 36, ст. 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Міністерство екології та природних ресурсів України URL: <https://menr.gov.ua/>
3. Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації URL: <http://www.eco-poltava.gov.ua/>
4. Людина та довкілля. Проблеми неоекології: періодичне наукове фахове видання України. URL: https://journals.uran.ua/ludina_dov
5. Медіатека електронних засобів навчання URL: <https://nmcbook.com.ua/mediatekaa/>
6. Освітній онлайн-портал URL: <https://naurok.com.ua/>
7. Національна освітня платформа URL: <https://vseosvita.ua/>